

Asia: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta EP:n ja neuvoston direktiivin EU 2018,2001,...,ke 15.6.2022 klo 8.00 (UJ 14/2022 vp - U 59/2021 vp)

Eduskunta
Talousvaliokunta

Asiantuntijalausunnon esittäjä: Antti Asikainen

Luken asiantuntijalausunto

1 Johdanto

Uusiutuvan energian käytön edistäminen on välttämätöntä sekä EU:n että sen jäsenvaltioiden uusiutuvan energian, ilmasto- ja omavaraisuustavoitteiden edistämiseksi. Tässä lausunnossa keskitytään Komission ehdotuksen mahdollisiin vaikutuksiin metsien energia- ja ainespuun saatavuuteen ja markkinoihin.

2 Lausunto

Uusiutuvaan biomassaan perustuvan energian rooli EU:n energiatuotannossa kasvaa seuraavan 1-3 vuoden aikana sekä lämmöntuotannon että huoltovarmuuden näkökulmasta, kun maakaasun saatavuus heikkenee ja hinta nousee. Muut uusiutuvat energiateknologiat valtaavat erityisesti sähkömarkkinoita ja niiden osuus tulee jatkossakin kasvamaan bioenergiaa nopeammin.

Luke pitää hyvänä, että bioenergiaa koskevassa kaskadiperiaatteessa toimivaltaa on siirretty jäsenvaltioille, mikä mahdollistaa tarkoituksenmukaisen biomassaositteiden käytön siten, että ne kohdistuvat optimaalisesti alueiden ja niiden biomassavarojen ja yhteiskunnan tuotannollisten rakenteiden kannalta. Luke kannattaa painotusta, jossa ainespuun ohjataan ensisijaisesti jalostavaan käyttöön ja pitää tärkeänä, että hakutähteistä ja jalostuksen näkökulmasta vähäarvoisesta puusta valmistettu energia on jatkossakin uusiutuvaa. On huomattava, että mikäli näitä jakeista ei hyödynnetä, niiden sisältämä hiilidioksidi palautuu joka tapauksessa viiveellä ilmakehään hajotustoiminnan kautta.

Luke tukee valtioneuvoston kantaa, jonka mukaan uusiutuvien polttoaineiden raaka-ainepohja tulee pitää mahdollisimman laajana, mikä mahdollistaa alueellisen biomassavarojen käytön optimoinnin. Biomassoja (erityisesti muuta kuin runkopuuta ja korkealaatuista haketta) ei kannata kuljettaa kovin kauas, vaikka korkeamman jalostusasteen käyttöä olisikin olemassa kaukana raaka-ainelähteestä.

Luke kannattaa periaatetta, jonka mukaan biomassan käyttö ei saa heikentää luonnon monimuotoisuutta ja että sen on tuotettava ilmastohyötyjä. Näiden rinnalla on otettava huomioon EU:n huoltovarmuuden ylläpito etenkin tällä vuosikymmenellä siten, etteivät BD ja ilmastotavoitteet tee EU:ta riippuvaisemmaksi Venäjältä tuotavasta energiasta. Lisäksi on välttämätöntä, että biodiversiteetille luodaan kvantitatiiviset mittarit kuvailevien ja tilastollisesti epäedustavien indikaattoreiden asemesta.

Jotta bioenergiaa olisi EU:ssa jatkossakin, on pidettävä huolta toiminnan

kestävyydestä ja kannattavuudesta. Lisäksi työllistämisaikutus on huomattava sekä biomassan hankinnassa että koko sektoria tukevassa teknologiateollisuudessa.

Komission tiedonannossa kiinnitetään huomiota erityisesti energiankulutuksen energiatehokkuuteen. Bioenergiajärjestelmän arvoketjussa ennen kulutusta esimerkiksi EU:ssa yhden prosentin parannus bioenergiaketjun (metsästä kattilaan) energiatehokkuudessa toisi 1,4 Mtoe verran lisää energiaa käytettäväksi, ilman että metsistämme korjataan biomassaa nykyistä enemmän.

Antti Asikainen, tutkimusyllyjohtaja, Luke

3 Lausunnon tiivistelmä

Biopohjaisten materiaalien ja energian rooli nousee ja on erittäin korkealla seuraavien vuosien aikana. Biomassan käyttö joustavasti ja monipuolisesti on keskeinen edellytys sille, että EU kykenee kasvattamaan omavaraisuuttaan ja vähentämään riippuvuutta tuontiraaka-aineista. Jäsenvaltioiden ja alueiden erityistarpeiden huomiointi on keskeinen elementti kilpailukyisen ja kestävän tuotannon takaamiseksi.

Antti Asikainen

Tutkimusyllyjohtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 14.06.2022 klo 13:36:34.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat:

Antti Asikainen

Liitteet:

Tiedoksi: